

Drift 15

De vroegste resten van dit pand stammen uit de dertiende eeuw. Als u door het pand loopt ziet u de kenmerken van de verschillende perioden en functies terug.

Dertiende

In de middeleeuwen was het gebied rond de Janskerk een eigen rechtsgebied, de immunititeit. Het kerkhof rond de Janskerk was het centrum van dit gebied. Daaromheen lagen percelen met de 'claustrale huizen', de woningen van de leden van het kapittel van St. Jan en kerkelijk hoogwaardigheidsbekleders.

Eén perceel met 'claustraal huis' was Drift 15. Het perceel strekte zich uit tot de Keizerstraat. De middeleeuwse tuinmuur tussen de percelen van Drift 15 en 17 is nog aanwezig in de achtertuin. In 1367 woonde hier een zekere meester Bernard Dat moet geweest zijn in de oudste kern van het huidige pand. Over de locatie en omvang daarvan is niets bekend, wel zijn er stukken middeleeuws muurwerk gevonden, (zie tekening). De rest van het perceel was tuin. Reeds in de middeleeuwen moeten achterin de grote achtertuin twee kleine woningen zijn gebouwd, de huidige van oorsprong middeleeuwse pandjes Keizerstraat 14 en 16.

Zestiende

In de 2e helft van de 16e eeuw wordt het huidige voorhuis aan de Drift gebouwd, bestaande uit 2 bouwlagen en een kap. Oorspronkelijk werd deze gevel bekroond door twee trapgevels.

Achtiende

In de eerste helft van de 18e eeuw wordt het huis aan de achterzijde uitgebreid met een L-vormige vleugel. Een paar binnenplaatsjes blijven zorgen voor licht en lucht. De huidige achtergevel dateert uit deze tijd. Eveneens in de 18de eeuw wordt de bestaande bebouwing aangepast, waarbij het opmerkelijke gebouw in het midden tot stand komt.

Onder in het huidige trappenhuis treft u een in warme kleuren beschilderde, zeer zeldzame middeleeuwse balk aan, die duidelijk van elders uit de woning afkomstig is: een in neobarokke stijl getekende bladranken draaien rond een knoestige tak. Op grond van de vorm moet de schildering worden gedateerd in de late 15de eeuw. Overigens zien we het siermotief van een omwikkelde tak eeuwen later weer terug in het lijstwerk van de stucplafonds in de tuinkamer.

Eerste helft negentiende

Omstreeks 1825 besluit men het voorgebouw te verhogen. Daarbij doet men zijn best om de gevel er weer als één geheel te laten uitzien. Het voegwerk wordt zelfs bijgekleurd, om de suggestie van lange bakstenen te wekken. De indeling van de ramen is echter iets anders en het oude metselwerk is toch te onderscheiden van het nieuwe, dat er minder verweerd uitziet. Vermoedelijk stamt ook het dienstrappenhuisje uit deze periode. Nu lijkt de positie van deze dienstrap erg vreemd, zo pal naast het hoofdtrappenhuis. Maar bedacht moet worden dat de huidige indeling in belangrijke mate uit de late 19de eeuw stamt.

Tweede helft negentiende

Aan het eind van de 19e eeuw vindt er weer een grote verbouwing plaats. Uit deze tijd dateert het fraaie sierstucwerk in het pand, uitgevoerd in neobarokke en neorococo stijl. Hoogtepunt is het stucplafond in de tuinkamer. Twee velden met elk dezelfde vier figuren in de hoeken, staande in een schelp. Deze figuren zijn voorzien van een korenschoof, een hoorn des overvloeds, een wijnbeker en een tak.

Edelsmederij Brom.

In 1898 werden de panden Drift 15 en Keizerstraat 14 en 16 aangekocht door Jan Hendrik Brom, als pand voor een siersmederij. In de achtertuin laat hij een fabrieksgebouw bouwen. In 1918 komt daar een 30 meter hoge schoorsteen bij, die nu nog steeds als beschermd monument in het pand Keizerstraat 14 aanwezig is. De smalle aanbouw aan de achtergevel was ooit een verbinding-gang met de fabriekshal.

Drift 15 werd gebruikt als kantoor en showroom.

De wapenschilden in het bovenlicht boven de voordeur aan de Drift verwijzen nog naar de familie Brom. Ook de fraaie wenteltrap uit omstreeks 1935 met messing leuning, is een herinnering aan deze periode.

In de voorgevel wordt een gedenksteen voor de firma Brom geplaatst, aangeboden door vrienden.

De steen wordt gehouwen door de bekende Utrechtse beeldhouwer Pieter d'Hont.

Het volgende rijm is hierop te lezen:

*Getogen naar den Dom is Gerard Bartel Brom.
Jan Hendrik bij Sint Jan voltooit zijn vaders plan.
Het ambacht is herleefd. Wat Jan-Eloy dan geeft
en Leo siert het land. Gesloten wordt dit pand.*

In 1962 werd Edelsmederij Brom opgeheven, waarna het pand is aangekocht door de Rijksuniversiteit.

Eenentwintigste

Bij de verbouwing van 2007 is architect Erik Meulenbelt van Naked Architecture erin geslaagd een heldere structuur in het pand te brengen, de representatieve waarden te verhogen, alle hedendaagse techniek in te passen en de historische waarden te versterken.

Door de bouwmassa's waaruit het gebouw is samengesteld, weer herkenbaar te maken, worden de plattegrond en indeling van het pand overzichtelijker. Bovendien wordt hiermee de geschiedenis van het pand zichtbaar. Lichtstraten scheiden het middengedeelte van het huis van de omringende bebouwing. Waar mogelijk zijn de buitengevels van de woning weer in een oorspronkelijke staat teruggebracht, met baksteen in het zicht en de oude ramen. Plaatselijk is metselwerk in middeleeuwse grote bakstenen (kloostermoppen) herkenbaar.

Ventilatie en verlichting eisten verlaagde plafonds. Door deze plafonds uit te voeren als plafond-eilanden en ze in een afwijkende kleur te schilderen, zijn deze plafonds als een toevoeging herkenbaar en is de oorspronkelijke hoogte van de ruimten beleefbaar gebleven.

